

ОРГАНІЧНЕ ТВАРИННИЦТВО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИРОБНИЦТВО БЕЗПЕЧНИХ ЯКІСНИХ ПРОДУКТІВ

Іваненко В. С., здобувач вищої освіти
e-mail: valeria857@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет

Продовольча безпека є складовою економічної безпеки нашої держави, ключовий фактор збереження складової системи життєзабезпечення та демографічної політики, а також необхідною умовою збереження здоров'я, забезпечення фізичної активності, довголіття та високої якості життя населення України. Аналіз сучасного рівня розвитку агропромислового комплексу дозволяє виділити низку вузлових проблем, які безпосередньо впливають на забезпечення продовольчої безпеки країни. Насамперед, це стосується виробництва молока.

Постановка проблеми. Збільшення виробництва молока привело до підвищення вимог щодо його якісного складу. У зв'язку з чим кількість виробників органічного молока у рази зменшилася. Цьому також послужило нормативно-правове забезпечення, яке суттєво підвищило вимоги до органічної продукції. Органічне тваринництво є альтернативою виробництву якісного безпечного молока. У статті наводиться аналіз підприємств, що займаються виробництвом органічного молока. Розглядаються перспективи розвитку цього напрямку виробництва молока.

Дослідження інтенсивної технології виробництва органічної продукції (молока та її елементів) проводили вчені Е.А. Новиков, М.В. Зубець, Й.З. Сівацький, Я.Н. Данилків, Л.В. Польовий, Л.В. Казьмірук, О.Л. Польова, Ю.Д. Рубан, Т.В. Підпала, О.І. Юлевич, С.С. Крамаренко, Ю.Ф. Дехтяр, С.Є. Ясевій, С.А. Кирикович, А.А. Москалев доведено, що продуктивність великої рогатої худоби залежить не лише від походження (спадковості), а й від зовнішніх факторів.

Виклад основного матеріалу досліджень. Молоко та молочні продукти є важливими компонентами раціону харчування людини. Однак у зв'язку з появою у виробництві різних брендів виробників молока покупці все частіше задаються питанням, пов'язаним із виробництвом та складом продукції. Тобто зараз вже актуальне питання не тільки кількості виробленого молока, але насамперед якісного складу молока, яке буде корисним та безпечним при щоденному вживанні [1]. Саме тому останнім часом часто зустрічаємо на прилавках магазинів продукцію з характеристикою «органічна».

Під органічною продукцією розуміють виключно натуральний сертифікований продукт, який відрізняється екоскладом [2] – при його виробництві не використовуються хімічні добрива та консерванти, синтетичні кормові добавки, гормональні препарати, антибіотики тощо. У зв'язку з цим на сьогодні проведення досліджень у галузі органічного сільського господарства є актуальним.

Органічне молоко є продуктом органічного тваринництва. При екологічному тваринництві висуваються високі вимоги до утримання тварин, кормів, що

використовуються для худоби, процесів відтворення [3]. Підприємство, яке виготовляє органічне молоко, має повністю завершений виробничий цикл від вирощування кормів, утримання тварин до первинної переробки сирого молока.

Виробники органічного молока у своєму бізнесі особливу увагу приділяють кормам, які складаються на 75-80% екологічно чистих компонентів [4]. Молодняк протягом 3-х місяців годують лише молоком. Строго забороняється годувати корів антибіотиками та іншими медикаментами, що стимулюють зростання чи продуктивність [5].

Яскравим прикладом виробництва органічного молочного скотарства є СТОВ «Промінь» Арбузинського району Миколаївської області та ДП «Племрепродуктор «Степове» Миколаївського району Миколаївської області, які є активними учасниками розвитку ринку органічної продукції. Як основні напрями діяльності підприємства виступають м'ясне та молочне тваринництво, рослинництво.

При виробництві молока на цих підприємствах використовують загінний випас тварин на природних та сіяних пасовищах. У раціонах годівлі тварин використовують лише сертифіковані корми власного виробництва, такі як сіно, сінаж, концентровані корми [6]. У лікуванні тварин практикують гомеопатію без використання антибіотиків.

Зараз в Україні органічне молочне тваринництво розвинене слабо. Лише деякі вітчизняні виробники молока сертифіковані як виробники органічної продукції. При цьому великі виробники молока в органічне виробництво досі неохоче вкладаються. Органічне тваринництво проти органічного рослинництва є менш привабливим для інвестицій.

Продукція молочного тваринництва – це не експортний товар. Вона буде поширюватися всередині країни, і в цьому випадку доведеться доказово доводити споживачеві перевагу цього товару [7]. На жаль, в Україні частіше споживач оцінює молоко лише за одним критерієм – ціною.

Висновки. Нині найважливішим напрямом розвитку агропромислового комплексу України може бути виробництво органічної продукції молочного скотарства. У вирішенні цього завдання необхідно здійснення корінних змін в організації ведення землеробства, кормовиробництва, існуючої технології розведення, утримання та годівлі тварин.

Список використаних джерел:

1. Підпала Т. В., Стріха Л. О., Ветушняк Т. Ю. Оцінка особливостей інтенсивної технології виробництва молока // *Таврійський науковий вісник*. – 2019. – Вип. 106. – С. 26-30. URL:<http://dspace.tnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5945>.
2. Курепін В. М. *Правове регулювання органічного сільськогосподарського виробництва в Україні // Сучасний стан науки в сільському господарстві та природокористуванні: теорія і практика: матеріали II міжнар. наук. інтернет-конф. м. Тернопіль, 20 листопада 2020 р. Тернопіль: Західноукраїнський національний університет, 2020. С. 98-101. URL:<http://dspace.tnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8209>.*
3. Крамаренко С. С., Кузьмічова Н. І., Крамаренко О. С. Аналіз взаємодії «генотип × середовище» на молочну продуктивність корів // *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. - 2018. - Т. 20. - № 89. - С. 27-34.

4. Курепін В. М., Іваненко В. С. Агрохімічне обслуговування та його вплив на екологічний стан і охорону навколишнього середовища // Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 4-6 грудня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 92 – 94. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6405>.

5. Підпала Т. В., Стріха Л. О., Петрова О. І. М'ясна продуктивність бугайців молочних порід, виведених за інтенсивної технології // Аграрна наука та харчові технології : збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – 2019. – Вип. 5 (108). Том 1. – С. 53–65. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6930>.

6. Курепін В. М. Правове регулювання органічного сільськогосподарського виробництва в Україні // Сучасний стан науки в сільському господарстві та природокористуванні: теорія і практика : матеріали II міжнар. наук. інтернет-конф. м. Тернопіль, 20 листопада 2020 р. Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2020. С. 98-101. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8209>.

7. Підпала Т. В. Оцінка інбридингу в різні етапи виведення української червоної молочної породи великої рогатої худоби / Т. В. Підпала, Н. П. Шевчук // Вісник Полтавської державної аграрної академії. - 2019. - № 2. - С. 98-104. - doi: 10.31210/visnyk2019.02.12.

УДК 355.65 - 049.5(477)

ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ

Олійник Т.Г., канд. екон. наук, доцент

e-mail: oliinyktg@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Особливого значення під час війни в Україні набуває проблема продовольчої безпеки. Як доводить світова практика, лише та держава, яка може гарантувати забезпечення населення продуктами харчування в будь-яких умовах, здатна проводити незалежну політику. У зв'язку з цим, стан продовольчої безпеки буде вкрай в незадовільному стані, наслідками цього можуть бути:

- порушення цілісних ланцюгів постачання продукції сільського господарства та харчових продуктів (від первинного виробництва до реалізації продукції споживачеві);

- зрив посівної кампанії, що є особливо загрозливим, зважаючи на високі світові ціни на газ і, відповідно, мінеральні добрива. Активні бойові дії наразі відбуваються в тих областях, де вирощують більшу частину пшениці — Харківській, Одеській, Запорізькій. Сукупно це призведе до зменшення врожайності, зборів і експорту зернових;

- ускладнений експорт української продукції на зовнішні ринки через блокування портів України з боку РФ (60 % сільськогосподарської продукції України експортується морем), що негативно вплине насамперед на країни, які залежать від імпорту харчової продукції.

А саме ці наслідки призведуть до подальшого підвищення світових цін на продовольство, через війну в Україні світові ціни на продукти харчування та корми можуть зрости на 20%. А також може відбутися глобальний стрибок інфляції, якою